

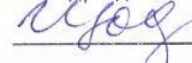
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет історичний
Кафедра давньої історії України та архівознавства

Затверджено

На засіданні кафедри давньої історії
України та архівознавства
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від ___ серпня 2022 р.)

Завідувач

кафедри давньої історії України та архівознавства

 доц. Щодра О.М.

Силабус вибіркової навчальної дисципліни
циклу загальної (гуманітарної та соціально-економічної) підготовки

«Королівські династії Європи»,

що пропонується здобувачам

першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти

Львів 2022 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Королівські династії Європи
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	історичний факультет, кафедра давньої історії України та архівознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	
Викладачі дисципліни	Целуйко Олександр Петрович, кандидат історичних наук, доцент
Контактна інформація викладачів	oleksandr.tseluyko@lnu.edu.ua , https://clio.lnu.edu.ua/employee/tselujko-o-p
Консультації по дисципліні відбуваються	Онлайн консультації в день проведення лекцій / практичних занять (за попередньою домовленістю).
Сторінка дисципліни	http://e-learning.lnu.edu.ua/course/view.php?id=2985
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Королівські династії Європи» є загально університетською вибірковою дисципліною, яка викладається в V семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено таким чином, щоб ознайомити студентів з головними правлячими династіями середньовічної, ранньомодерної та сучасної Європи, сформуванню знання щодо особливостей здійснення шлюбної політики монархів, подати розуміння феномену європейських монархій та їх місця у сучасному світі. У курсі представлено матеріал щодо правлячих династій переважної більшості європейських країн, вказано на інструменти, за допомогою яких студент зможе вивчати історії окремих європейських династій. Під час навчання студенти будуть ознайомлені із основами спеціальної історичної дисципліни генеалогії та навчатися використовувати її методи для проведення відповідних досліджень. Програму навчальної дисципліни «Королівські династії Європи» розроблено з урахуванням сучасних тенденцій історичної науки, що має сприяє поглибленню знань студентів про історію європейських країн.
Мета та цілі дисципліни	В результаті вивчення даного курсу студент повинен оволодіти сукупністю знань і відомостей по історії королівських династій Європи.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008. 2. Войтович Л., Целуйко О. Спеціальні історичні дисципліни. Зошит 2. Генеалогія : навч. посібник. Львів, 2008. 3. Семенов И.С. Христианские династии Европы. Генеалогический справочник. Москва, 2002. 4. Dynastie Europy. Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2003. 618 s. 5. Hertmanowicz-Brzoza M., Kamil S. Słownik władców świata. Kraków, 2015. 879 s. <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Александрович В., Войтович Л. Король Данило Романович. Біла Церква, 2013. 240 с. 7. Босворт К. Мусульманские династии. Справочник по хронологии и генеалогии. М., 1971.

8. Войтович Л. Княжа доба на Русі: портрети еліти. Біла Церква, 2006.
9. Войтович Л. Князівські династії Східної Європи (кінець IX – початок XVI ст.). Склад, суспільна і політична роль. Львів, 2000.
10. Войтович Л. Князь Рюрик. Біла Церква, 2014.
11. Войтович Л. Лев Данилович, князь галицько-волинський (бл. 1225 – бл. 1301). Львів. 2014. 311 с.
12. Войтович Л. Нащадки Чингіз-хана: Вступ до генеалогії Чингізидів-Джучидів. – Львів, 2004.
13. Глогер Б. Император, Бог и дьявол. Фридрих II Гогенштауфен в истории и легенде. Санкт-Петербург, 2003.
14. Дашков С. Б. Императоры Византии. Москва, 1996.
15. Испанские короли. Ростов-на-Дону, 1998.
16. Історія Центрально-Східної Європи. Львів, 2001. 660 с.
17. Королевский двор в политической культуре средневековой Европы. Теория, символика. Церемониал / Отв. ред. Н.А.Хачатурян. М.: Наука, 2004. – 540 с.
18. Майоров О. Галицько-волинський князь Роман Мстиславич. Т. I, II. Біла Церква, 2011.
19. Мак-Кензи А. Рождение Шотландии. Санкт-Петербург, 2003.
20. Монархи Европы. Судьбы династий. Москва, 1996.
21. Однороженко О. Українська (руська) еліта доби Середньовіччя і раннього Модерну: структура та влада. К.: Темпора, 2011. 422 с..
22. Полещук Т. С. Історія Росії XIX – початку XX ст. Львів, 2008.
23. Раннефеодальное государство на Балканах VI–XII вв. Москва, 1985.
24. Рыжов К. Все монархи мира. Западная Европа. Москва, 1999.
25. Сухий О. Історія Бельгії. Львів, 2005. 260 с.
26. Сычев Н. В. Книга династий. М.: АСТ, 2006. 959 с.
27. Фавтье Р. Капетинги и Франция. Роль династии. Санкт-Петербург, 2001.
28. Французские короли и императоры. Ростов на Дону, 1997.
29. Цольнер Е. Історія Австрії. Львів, 2001.
30. Чорній В. Історія Болгарії. Львів. 2007. 404 с.
31. Balzer O. Genealogia Piastów. Kraków, 1895; wyd.2. 2005.
32. Bricard I. Dynastie panujące Europy. Warszawa, 2007. 389 s., tab.
33. Cognasso F. I. Visconti. Varese, 1966.
34. Grodziski St. Habsburgowie. Kraków, 2013. 343 s.
35. Handbook of British chronology. London, 1986.
36. Heinriuh G. Geschichte Preussens: Staat und Dynastie. Frankfurt, 1984.
37. Kerebrouck P. La Maison de Bourbon. 1256–1870. Paris, 1987.
38. Levis A. W. Le Sang royal. La Famille Capétienne et l'état France. X–XIV siècle. Paris, 1986.
39. Vones L. Geschichte der Iberischen Halbinsel im Mittelalter, 711–1480: Reiche, Kronen, Regionen. Sigmaringen, 1993.
40. Wdowiszewski Z. Genealogia domu Wazów w Polsce // Miesięcznik Heraldyczny. N 17. Lwów, 1938.
41. Weir A. A Britain's royal families. The complete genealogy. London, 1989.
42. Wiszewski P. Domus Boleszai. W poszukiwaniu tradycji dynastycznej Piastów (do około 1138 roku). Wrocław, 2008. 727 s.
43. Wood J. The Merovingian Kingdoms. 450–751. London – New York, 1994.

	<p>44. Zimmermann J. SacksensMarkgrafen, KurfürstenundKönige. Berlin, 1990.</p> <p>45. www.academia.edu–Academia.edu</p> <p>46. www.geni.com</p> <p>47. https://uk.rodovid.org/</p>
Обсяг курсу	90 годин (16 годин лекцій, 16 годин семінарських занять, 58 годин самостійна робота)
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - історіографічний доробок з проблематики курсу; - основні види європейських та світових монархій та особливості їх формування; - сучасні європейські монархії та їх володарів; - характерні риси розвитку європейських монархій впродовж останніх двох тисячоліть; - специфіку становлення владних монархічних інституцій у давнину; - основи генеалогії як науки та історію її розвитку у Європі, методи генеалогічного дослідження. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опрацьовувати тематичну літературу - користуватися різноманітними джерелами інформації та критично аналізувати їх; - в загальних рисах розуміти особливості історичних процесів, пов'язаних із формуванням у європейських народів держав-монархій, окремі відмінності у їх становленні, особливості взаємовідносин між володарями та їх підданими; - орієнтуватись у науковій літературі з актуальних проблем генеалогії; - користуватися категоріально-понятійним апаратом з курсу; - вміти систематизувати інформацію, працювати з науково-методичними посібниками, - вміти застосувати отриманні теоретичні знання у проведенні наукових досліджень; - використовувати набуті знання в міждисциплінарних дослідженнях; - провадити генеалогічні дослідження.
Ключові слова	Правлячі династії, шлюбний ринок, європейські володарі, генеалогія
Формат курсу	Очний
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Раз на два тижні онлайн лекції на платформі MicrosoftTimes.Семінарські заняття онлайн раз на два тижні згідно розкладу на платформі MicrosoftTimes.
Теми (лекцій)	<p>Тема 1. Династії та династичні шлюби в Європі. Особливості вживання титулатури правлячих династій. Генеалогія як інструмент дослідження родинної історії правлячих династій Європи. (2 год.)</p> <p>Тема 2. Монархічні інститути Європи та історія їх формування.(2 год.).</p> <p>Тема 3. Візантійська династична політика часів раннього та пізнього середньовіччя. (2год).</p> <p>Тема 4. Правлячі династії середньовічної та модерної Європи від виникнення держави Карла Великого до XVIII ст. Священна Римська імперія. Держава Габсбургів. (4 год.)</p>

		<p>Тема 5. Правлячі династії провідних європейських країн (Англія, Франція, Іспанія, Португалія). (2 год.).</p> <p>Тема 6. Династії центрально- та східноєвропейських володарів у X–XX ст. Правлячі династії середньовічної Польщі та Литви.</p> <p>Елекційні володарі Речі Посполитої (2 год.).</p> <p>Тема 7. Династії володарів міст та держав в Італії за часів пізнього середньовіччя та модерного часу. Італійська монархія у XIX–XX ст. Монархічні держави на Балканах у XIX–XX ст. Династії скандинавських володарів. (2 год.).</p>			
Ти ж. / дата / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття, лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	<p>Династії та династичні шлюби в Європі. Особливості вживання титулатури правлячих династій. Генеалогія як інструмент дослідження родинної історії правлячих династій Європи.</p> <p>Предмет та головні проблеми курсу. Основні поняття та терміни.</p> <p>Титулатура європейських володарів: імператор, король, цезар, князь, цар, великий князь, герцог, курфюрст, маркграф, граф.</p> <p>Династичний шлюб як засіб реалізації зовнішньої політики.</p> <p>Генеалогія як історична дисципліна.</p> <p>Генеалогічна термінологія.</p>	лекція	<p>Войтович Л., Целуйко О. Спеціальні історичні дисципліни. Зошит 2. Генеалогія : навч. посібник / Л. Войтович, О. Целуйко. – Львів, 2008.</p> <p>Томазов В. Генеалогія козацько-старшинських родів: історіографія та джерела (друга половина XVIII – початок XXI ст.) / В. Томазов. – К. : Стило, 2006.</p> <p>Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008.</p> <p>Однороженко О. Українська (руська) еліта доби Середньовіччя і раннього Модерну: структура та влада. К.: Темпора, 2011. 422 с.</p>	2	
2	<p>Генеалогія як спеціальна історична дисципліна.</p> <p>Предмет та завдання генеалогії як історичної дисципліни.</p> <p>Розвиток генеалогії у Західній Європі.</p> <p>Антична та середньовічна генеалогія. Практична генеалогія. Теоретична</p>	семинарська заняття	<p>Dworzaczek Wł. Genealogia. Tom I. – Warszawa : PWN, 1959.</p> <p>Prinke Rafał T. Poradnik genealoga-amatora. Warszawa, 1993.</p> <p>Спеціальні історичні дисципліни: довідник: навч. посіб. К.: Либідь, 2008.</p> <p>Войтович Л., Целуйко О. Спеціальні історичні дисципліни. Зошит 2. Генеалогія : навч. посібник Львів, 2008.</p> <p>Служинська З. Генеалогія. Частина 2. Львів : Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 2003.</p>	2	

	генеалогія. Генеалогія у ХХ столітті. Оформлення генеалогічних даних. Генеалогічні дерева, таблиці. Системи генеалогічних розписів. Обрахунок ступенів родинних пов'язань. Генеалогічна термінологія та її використання в історичних дослідженнях.		Томазов В. Генеалогія козацько-старшинських родів: історіографія та джерела (друга половина ХVІІІ – початок ХХІ ст.) К. : Стило, 2006. – 284 с.		
3	Монархічні інститути Європи та історія їх формування. Виникнення ранніх монархій у Європі та розвиток цього інституту у подальшому. Римська імперія та її володарі. Поява варварських королівств у Європі: королівства вестготів, королівства вандалів і аланів, королівства бургундів, королівства остготів, королівство свевів, королівства лангобардів, королівств, що утворились на території Англії (Уессекс, Суссекс, Ессекс, Кент, Нортумбрія, Мерсія та Східна Англія). Головні готські династії (Амали, Балти). Феномен європейських монархій. Особливості шлюбної політики європейських монархів. Фаворитизм як суспільне явище у країнах Європи.	лекція	Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008. Однороженко О. Українська (руська) еліта доби Середньовіччя і раннього Модерну: структура та влада. К.: Темпора, 2011. 422 с. Войтович Л. Княжа доба на Русі: портрети еліти. Біла Церква, 2006. Дейвіс Н. Європа. Історія.– Київ: Основи, 2006.	2	
4	Рюриковичі у ІХ–ХІV ст. Князь Рюрик: історична чи легендарна постать? Перші руські володарі (ІХ–ХІ ст.) та їх шлюбна політика. Династична політика руських князів у ХІІ–ХІІІ ст. Перша та друга галицькі династії.	семінари кезаняття	Александрович В., Войтович Л. Король Данило Романович. Біла Церква, 2013. Войтович Л. Галич у політичному житті Європи ХІ–ХІV століть. Львів, 2015. Войтович Л. Княжа доба на Русі: портрети еліти. Біла Церква, 2006. Войтович Л. Князівські династії Східної Європи (кінець ІХ – початок ХVІ ст.). Склад, суспільна і політична роль. Львів, 2000. Войтович Л. Князь Рюрик. Біла Церква, 2014. Войтович Л. Лев Данилович, князь	2	

			<p>галицько-волинський (бл. 1225 – бл. 1301). Львів. 2014.</p> <p>Войтович Л. Перша галицька династія // Генеалогічні записки: Зб. наук. пр. 2009. Вип. 7. С. 1–25.</p> <p>Котляр М. Данило Галицький: Біографічний нарис К.: Альтернативи, 2002. 328 с.</p> <p>Майоров О. Галицько-волинський князь Роман Мстиславич. Т. I, II. Біла Церква, 2011.</p> <p>Прицак О. Походження Русі. Стародавні скандинавські джерела (крім ісландських саг). – Т. I. — К.: АТ «Обереги», 1997.</p>		
5	<p>Візантійська династична політика часів раннього та пізнього середньовіччя.</p> <p>Виникнення східної Римської імперії (Візантії) та її перші володарі. Династія Костянтина (Флавія), Валентиніана (Феодосія), Левів, Юстиніана.</p> <p>Особливості титулатури візантійських імператорів (василевсів). Інститут співправління у Візантії та його особливості. Перші шлюбні зв'язки із володарями варварських королівств. Династія Іраклія, Ісаврійська династія. Поява інституту «огляду наречених». Особливості династичної політики Візантії часів високого та пізнього середньовіччя.</p> <p>Василевси та їх контакти з європейськими володарями середньовічних держав. Династія Никифора. Піднесення Візантії за часів Македонської династії. Династія Дук, Комнінів, Ангелів</p>	лекція	<p>Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008.</p> <p>Дейвіс Н. Європа. Історія.– Київ: Основи, 2006.</p> <p>Дашков С. Б. ИмператорыВизантии. Москва, 1996.</p> <p>Історія Візантії. Вступ до візантиністики. Львів, 2011.</p>	2	
6	<p>Володарі Скандинавських країн та їх стосунки з Україною. Виникнення монархій у народів Північної Європи: від перших конунгів – до першої унії (Кнютлінги,</p>	семінарс ь- кезанятт я	<p>Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008.</p> <p>Вейбуль Й. КраткаяисторияШвеции. Стокгольм, 1994.</p> <p>Дейвіс Н. Європа. Історія.– Київ: Основи, 2006.</p> <p>Монархи Европы. Судьбы династий. Москва, 1996.</p>	2	

	<p>Інглінги, Фолькунги та ін.). Скандинавські конунги та Русь: історія стосунків. Королівські династії Данії та Швеції у ранньомодерний та модерний час. Ольденбурги, Ваза та ін. Шведська держава у XVII ст. та її зв'язки з Україною. Данська, Шведська та Норвезькі монархії у XIX–XXI ст.: модель нового співіснування монархів і народу?</p>		<p>Рыжов К. Все монархи мира. Западная Европа. Москва, 1999. Семенов И.С. Христианские династии Европы. Генеалогический справочник. Москва, 2002. Сычев Н. В. Книга династий. М.: АСТ, 2006. 959 с. Bricard I. Dynastie panujące Europy. Warszawa, 2007. Dynastie Europy. Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2003. 618 s. Hertmanowicz-Brzoza M., Kamil S. Słownik władców świata. Kraków, 2015. 879 s.</p>		
7	<p>Правлячі династії середньовічної та модерної Європи від виникнення держави Карла Великого до XVIII ст. Священна Римська імперія. Держава Габсбургів. Германські королівства на території Франції. Франкське королівство та королівство бургундів. Перші королі династії Меровінгів та особливості їх зовнішньої політики. Володарі Австразії, Нейстрії та Бургундії. Династія Каролінгів. Карл Великий та створення нової імперії. Стосунки західних імператорів із Візантією. Володарі Західно-франкської держави. «Антикоролі». Східно-франкська держава (королівство Німеччина).</p>	лекція	<p>Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008. Войтович Л., Козак Н., Овсінський Ю., Чорний М. Medium aevum: Середні віки [Текст]. Львів: Тріада Плюс, 2010. Історія Центрально-Східної Європи. Львів, 2001. 660 с. Полтавський М. А. История Австрии. Москва, 1991. Рыжов К. Все монархи мира. Западная Европа. Москва, 1999 Шиндлинг А., Циглер В. Кайзе-ры. - Ростов-на-Дону, 1997. Сычев Н. В. Книга династий. М.: АСТ, 2006. 959 с. Цольнер Е. Історія Австрії. Львів, 2001. Grodziski St. Habsburgowie. Kraków, 2013. 343 s.</p>	2	
8	<p>Королівські династії Великої Британії та Ірландії. Варварські королівства на території Британії та Ірландії та їх володарі: від легенди до історії. Англійська та Шотландська монархії у часи пізнього середньовіччя і ранньомодерного часу (Норманська династія,</p>	семинарська-кезаняття	<p>Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008. Мак-Кензи А. Рождение Шотландии. Санкт-Петербург, 2003. Монархи Европы. Судьбы династий. Москва, 1996. Рыжов К. Все монархи мира. Западная Европа. Москва, 1999. Семенов И.С. Христианские династии Европы. Генеалогический справочник. Москва, 2002. Сычев Н. В. Книга династий. М.: АСТ, 2006.</p>	2	

	<p>Плантагенети, Ланкастери, Йорки, Тюдори, Макалпіни, Брюси, Стюарти). Британська монархія часів Ганноверської династії: монархи та влада. Рах Britannica. Династія Саксен-Кобург-Гота / Віндзор на чолі монархії: володарі чи герої таблоїдів?</p>		<p>959 с. Bricard I. Dynastie panujące Europy. Warszawa, 2007. 389 s., tab. Dynastie Europy. Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2003. 618 s. Weir A. A Britain's royal families. The complete genealogy. London, 1989.</p>		
9	<p>Правлячі династії середньовічної та модерної Європи від виникнення держави Карла Великого до XVIII ст. Священна Римської імперії. Держава Габсбургів. Виникнення Священної Римської імперії та статус імператорів у ній. Порядок обрання імператорів. Саксонська династія (Людольфінги). Франконська (Салічна) династія. Гогенштауфени. Люксембурги. Імперія за часів панування династії Габсбургів. Австрійська імперія у XIX-XX ст.</p>	лекція	<p>Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008. Войтович Л., Козак Н., Овсінський Ю., Чорний М. Medium aevum: Середні віки [Текст] Львів : Тріада Плюс, 2010. Історія Центрально-Східної Європи. Львів, 2001. 660 с. Полтавський М. А. История Австрии. Москва, 1991. Рыжов К. Все монархи мира. Западная Европа. Москва, 1999 Шиндлинг А., Циглер В. Кай-зеры. - Ростов-на-Дону, 1997. Сычев Н. В. Книга династий. М.: АСТ, 2006. Цольнер Е. Історія Австрії. Львів, 2001. Grodziski St. Habsburgowie. Kraków, 2013. 343 s.</p>	2	
10	<p>Священна Римська імперія та її імператори. Утворення Священної Римської імперії та її перші володарі у IX-XI ст. Гогенштауфени та Люксембурги на чолі імперії: династична політика та шлюбна стратегія. Священна Римська імперія за часів володарювання Габсбургів (XV-XVIII ст.): особливості династичної та матримоніальної політики. Австрійська (Австро-Угорська імперія) Габсбургів у XIX-XX ст.: портрети володарів.</p>	семинарська лекція	<p>Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008. Дейвіс Н. Європа. Історія.– Київ: Основи, 2006. Історія Центрально-Східної Європи. Львів, 2001. 660 с. Полтавський М. А. История Австрии. Москва, 1991. Цольнер Е. Історія Австрії. Львів, 2001. Grodziski St. Habsburgowie. Kraków, 2013. 343 s.</p>	2	
11	Правлячі династії	лекція	Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії	2	

	<p>провідних європейських країн (Англія, Франція, Іспанія, Португалія). Династії ранньосередньовічної Англії. Норманська династія. Династія Плантагенетів та шлюбна політика її володарів. Династична війна Йорків та Ланкастерів. Тюдори. Генріх VIII та його шлюбна політика. Династія Стюартів та Ганноверська династія. Саксена-Кобург-Готи на чолі Англії. Династія Капетингів у Франції. Французькі королі династії Валуа та їх шлюбна політика. Правління Бурбонів. Реставрація французької монархії у XIX ст. Королівські династії країн Піренейського півострову.</p>		<p>Європи. Біла Церква, 2008. Дейвіс Н. Європа. Історія.– Київ: Основи, 2006. Dynastie Europy. Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2003. 618 s. Weir A. A Britain's royal families. The complete genealogy. London, 1989.</p>		
12	<p>Королівські династії країн Піренейського півострова. Утворення християнських королівств на Піренейському півострові за часів Реконкісти. Володарі королівств Кастилія та Леон, королівства Арагон, королівства Наварра (Памплон). Королі Іспанії династії Габсбургів та Бурбонів. Іспанська монархія на сучасному етапі. Володарі Португалії у IX–XIV ст. Перші графи Португалії та королі (Вімірано та Бургундська династія). Португалія часів королів Авіської та Браганської династії.</p>	<p>семінарс ь- кезанятт я</p>	<p>Варьяш О. И., Черных А. П. Португалия: Дороги истории. Москва, 1990. Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008. Испанские короли. Ростов-на-Дону, 1998. Монархи Европы. Судьбы династий. Москва, 1996. Рыжов К. Все монархи мира. Западная Европа. Москва, 1999. Семенов И.С. Христианские династии Европы. Генеалогический справочник. Москва, 2002. Сычев Н. В. Книга династий. М.: АСТ, 2006. 959 с. Bricard I. Dynastie panujące Europy. Warszawa, 2007. 389 s., tab. Dynastie Europy. Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2003. 618 s.</p>	2	
13	<p>Династії центрально- та східноєвропейських володарів у X–XX ст. Правлячі династії середньовічної Польщі</p>	<p>лекція</p>	<p>Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008. Історія Центрально-Східної Європи. Львів, 2001. 660 с. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія</p>	2	

	<p>та Литви. Елекційні володарі Речі Посполитої. Правлячі династії Чехії та Угорщини. Династія Пшемислідів. Чехія часів правління династії Люксембургів та Габсбургів. Династія Арпадів та формування Угорського королівства. Угорщина часів правління династії Анжу та Ягайлонів. Правлячі династії Молдавського князівства та Волощини (Басараби, Богдановичі, Могили, Лупу). Румунське королівство у XIX–XX ст.</p>		<p>Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2002. – 752 с. Balzer O. Genealogia Piastów. Kraków, 1895; wyd.2. 2005. Dynastie Europy. Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2003. 618 s.</p>		
14	<p>Правлячі династії середньовічної та ранньомодерної Польщі та Литви. Володарі Речі Посполитої. Династія П'ястів та перші володарі Польщі у X–XI ст. Династична політика польських князів та королів часів феодальної роздробленості (XII–XIII ст.) та періоду відновлення королівської влади. Шлюбні зв'язки П'ястів із руськими князями. Литовські князівські династії. Гедиміновичі. Елекційні володарі Речі Посполитої у XVI–XVIII ст. та їх династична політика.</p>	<p>семінарсь-кезаняття</p>	<p>Войтович Л. Княжа доба на Русі: портрети еліти. Біла Церква, 2006. Войтович Л. Галич у політичному житті Європи XI–XIV століть. Львів, 2015. Історія Центрально-Східної Європи. Львів, 2001. 660 с. Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. Львів: Львівський національний університет ім. І. Франка, 2002. – 752 с. Balzer O. Genealogia Piastów. Kraków, 1895; wyd.2. 2005. Dynastie Europy. Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2003. 618 s. <u>Jasiński</u> K. Rodowód pierwszych Piastów. Poznań 2004. Kruszewski T. Rodowód pierwszych Piastów wielkopolskich (potomstwo Mieszka III Starego i jego synów) na tle rodowodów książąt pomorskich Studium historycznoprawne i genealogiczne. Wrocław, 2017. Wdowiszewski Z. Genealogia domu Wazów w Polsce // Miesięcznik Heraldyczny. N 17. Lwów, 1938.</p>	2	
15	<p>Династії володарів міст та держав в Італії за часів пізнього середньовіччя та модерного часу. Італійська монархія у XIX–XX ст. Монархічні держави на Балканах у XIX–XX ст. Династії скандинавських володарів. Особливості здійснення</p>	<p>лекція</p>	<p>Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008. Дейвіс Н. Європа. Історія.– Київ: Основи, 2006. Коллинссон-Морлей Л. История династии Сфорца. Санкт-Петербург, 2005. 352 с. Монархи Европы. Судьбы династий. Москва, 1996. Bricard I. Dynastie panujące Europy. Warszawa, 2007. 389 s., tab. Dynastie Europy. Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich,</p>	2	

	<p>державної влади у містах Італії в епоху пізнього середньовіччя. Міста-держави та їх перетворення на спадкові монархії. Династії Вісконті, Гонзага, д'Есте, Медичі, Сфорца, Фарнезе. Італійські монархи Савойської династії. Ольденбурги як володарі Данії, Швеції та Норвегії та їх шлюбна політика. Шведські королі династії Ваза. Віттельсбахи. Шведські монархи у ХІХ–ХХІ ст. (Бернадоти). Правлячі династії південно-слов'янських народів.</p>		<p>2003. 618 s. Hertmanowicz-Brzoza M., Kamil S. Słownik władców świata. Kraków, 2015. 879 s.</p>		
16	<p>Інша Європа: малі монархії на політичній карті світу та їх володарі. Міста-держави Італії та їх перетворення на спадкові монархії. Династії Вісконті, Гонзага, д'Есте, Медичі, Сфорца, Фарнезе. Молдавське князівство, Волощина та Семигороддя у пізньому середньовіччі та ранньомодерному часі та їх правлячі династії (Басараби, Богдановичі, Могили, Лупу). Малі монархії Європи (Монако, Люксембург, Ліхтенштейн) та їх володарі у ХІХ–ХХІ ст.</p>	<p>семінарс ь- кезанятт я</p>	<p>Войтович Л., Целуйко О. Правлячі династії Європи. Біла Церква, 2008. Дейвіс Н. Європа. Історія.– Київ: Основи, 2006. Коллінссон-Морлей Л. История династии Сфорца. Санкт-Петербург, 2005. 352 с. Монархи Европы. Судьбы династий. Москва, 1996. Рыжов К. Все монархи мира. Западная Европа. Москва, 1999. Однороженко О. Українська (руська) еліта доби Середньовіччя і раннього Модерну: структура та влада. К.: Темпора, 2011. 422 с.. Семенова Л. Е. Дунайские княжества в международных отношениях в Юго-Восточной Европе (конец XIV – первая треть XVI в.). Москва, 1994. Семенов И. С. Христианские династии Европы. Генеалогический справочник. Москва, 2002. Сычев Н. В. Книга династий. М.: АСТ, 2006. 959 с. Bricard I. Dynastie panujące Europy. Warszawa, 2007. 389 s., tab. Dynastie Europy. Wrocław-Warszawa-Kraków: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 2003. 618 s. Hertmanowicz-Brzoza M., Kamil S. Słownik władców świata. Kraków, 2015. 879 s.</p>	2	

Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з всесвітньої історії та історії України, достатніх для сприйняття категоріального

	апарату і визначень курсу.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, семінарські заняття, дискусія, тьюторство.
Необхідне обладнання	Комп'ютер та мультимедійний проектор, доступ до ресурсів мережі Internet
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Система оцінювання передбачає комплексне оцінювання роботи студентів на лекціях, семінарських заняттях, їх індивідуальної роботи. Оцінювання проводиться протягом семестру за наступними видами робіт: Робота на семінарських заняттях: 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>40</u> Контрольний замір (модуль): 40% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>40</u> Письмова робота (презентація) на задану тему: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>20</u> Загалом протягом семестру 100 балів.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт. Академічна добросесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросесності. Виявлення ознак академічної недобросесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Семінарські заняття. Оцінювання на семінарських заняттях провадиться по п'ятибальній системі. Оцінювання відповіді студента ґрунтується на таких критеріях:</p> <p>Оцінка «відмінно»:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ студент у повному обсязі володіє програмним матеріалом, ✓ вільно і логічно-аргументовано висвітлює питання, ✓ демонструє повне знання матеріалу та вміння його використовувати, <p>Оцінка «добре»:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ студент володіє фактичним матеріалом, але допускає окремі неістотні помилки, ✓ висновки й узагальнення, які він зробив, не є вичерпними, <p>Оцінка «задовільно»:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ студент в основному володіє фактичним матеріалом, але в окремих аспектах питань припускається істотних помилок, ✓ не в змозі самостійно робити чіткі закінчені висновки й узагальнення та пов'язати теоретичні знання з практикою, ✓ виклад матеріалу утруднений, неповною мірою використовується категоріальний апарат навчальної дисципліни; <p>Оцінка «незадовільно»:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ студент не володіє матеріалом, не орієнтується в його проблематиці, ✓ при спробі викладу матеріалу припускається грубих помилок, ✓ не може зробити жодних висновків та узагальнень, <p>Самостійна робота студента є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вироблення студентами навичок і вміння працювати з літературою,</p>

віднаходити головні, стержневі аспекти проблем, що потребують впевненого засвоєння, здатності визначити свою позицію щодо дискусійних ідей чи концепцій і аргументовано її обґрунтувати. Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем, підготовка рефератів / презентацій. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді написання реферату / презентації та під час контрольного заміру знань.

Критерії оцінювання реферату / презентації

глибоке розкриття проблеми, з відображенням авторської позиції	17-20
обґрунтоване розкриття проблеми	11-16
тема розкрита неповно	5-10
реферат суто компілятивного рівня/ розкритий лише окремий аспект	1-4
реферат не зарахований	0

Політика виставлення балів. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Питання до заліку чи екзамену.

1. Поняття «династія», «династичний шлюб». Титулатура європейських володарів.
2. Генеалогія як історична дисципліна. Генеалогічна термінологія.
3. Виникнення ранніх монархій у Європі та розвиток цього інституту у подальшому.
4. Виникнення Східної Римської імперії (Візантії) та її перші володарі. Династії Костянтина (Флавія), Валентиніана (Феодосія), Левів, Юстиніана, Іраклія, Ісаврійська.
5. Особливості титулатури візантійських імператорів (василевсів). Інститут співправління у Візантії та його характерні риси. Інститут «огляду наречених».
6. Особливості династичної політики Візантії часів високого та пізнього Середньовіччя. Династії Никифора, Македонська династія, Дук, Комнінів, Ангелів.
7. Головні династії володарів варварських королівств. Особливості шлюбної політики германських королів.
8. Германські королівства на території Франції та їх володарі. Франкське королівство.
9. Династія Каролінгів та створення нової імперії. Проблема взаємостосунків західних імператорів із Візантією.
10. Володарі Західно-франкської держави та перші династії французьких королів. Капетинги.
11. Виникнення Священної Римської імперії та статус імператорів у

	<p>ній. Саксонська династія (Лудольфінги). Франконська (Салічна) династія. Гогенштауфени. Люксембурги.</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Священна Римська Імперія за часів панування династії Габсбургів. Особливості їх шлюбної політики. 13. Імператори Австрійської (Австро-Угорської) імперії у XIX-XX ст. 14. Династії ранньосередньовічної Англії. Особливості їх формування та шлюбної політики. Королі Уессекської династії. Королі з династії Кнутлінгів. 15. Норманська династія та династія Плантагенетів у Англії та їх шлюбна політика. 16. Династична війна у Англії. Тюдори. Стюарти. 17. Ганноверська династія в Англії. Саксена-Кобург-Готи (Віндзори). 18. Французькі королі династії Валуа та їх шлюбна політика. Правління перших Бурбонів. 19. Реставрація французької монархії у XIX ст. 20. Королівські династії країн Піренейського півострову. 21. Формування перших державних утворень на території Скандинавії та їх конунги. Династії Інґлінів, Шетконунгів, Харфаргів. Їх зв'язки з руськими володарями. 22. Швеція часів правління Фолькунгів. Перші володарі Данії. Династія Скольдунгів-Естрідсенів. 23. Ольденбурги як володарі Данії, Швеції та Норвегії та їх шлюбна політика. 24. Шведські королі династії Ваза. Віттельсбахи. 25. Правлячі династії Польщі та Литви у X–XIV ст. П'ясти, Гедміновичі. Їх шлюбні зв'язки із руськими володарями. Династія Анжу (Андегавени). 26. Володарі династії Ягайлонів (XIV–XVI ст.). 27. Елекційні королі Речі Посполитої. Династична політика часів правління Ваз, Яна III Собеського, Саксонської династії. 28. Династична політика центрально-східноєвропейських володарів у X–XVI ст. Пшемисліди. Люксембурги. Габсбурги. 29. Династія Арпадів та формування Угорського королівства. Шлюбні зв'язки угорських володарів із руськими князями. Династії Анжу та Ягайлонів. 30. Правлячі династії Молдавського князівства та Волощини (Басараби, Богдановичі, Могили, Лупу). 31. Румунське королівство у XIX–XX ст. 32. Династії володарів міст та держав в Італії за часів пізнього середньовіччя та ранньомодерного часу. Вісконті, Гонзага, д'Есте, Медичі, Сфорца, Фарнезе. 33. Рюриковичі та їх шлюбна політика у X–XIV ст. 34. Перша та друга галицькі династії. Іноземні володарі Галицького князівства. 35. Фаворитизм як суспільне явище у країнах Європи. Влив фаворитів на зовнішню і внутрішню політику їх країн. 36. Італійські монархи Савойської династії. 37. Шведські монархи у XIX–XXI ст. (Бернадоти). 38. Правлячі династії південно-слов'янських народів.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.